

Schiphol: het woord is aan de kamer!

In zijn column in de Volkskrant brak Marcel van Dam alweer enige tijd geleden een lans voor nadere actie inzake Schiphol. Waar ging het om? De luchthaven slijbt dicht, daarvan is zo langzamerhand vriend en vijand overtuigd. Op de huidige lokatie is de keuze duidelijk, het is inkrimpen of doorgroeien - in het eerste geval vanwege en in het andere geval ondanks de geldende normen. Maar waarom dan niet voor een nieuwe luchthaven gekozen op een andere plaats, die de mogelijkheden biedt voor een normale groei? Deze laatste vraag vormt in feite het startpunt voor de politieke discussie over de lokatiekeuze voor een nationale luchthaven. Van Dam pleitte in dat verband voor een enquête-achtig onderzoek dat in gang gezet zou moeten worden door de kamercommissie ter zake. En inderdaad lijkt dit een verstandige optie. Het kabinet houdt daarmee de handen vrij, terwijl de kamer zich onder de verantwoordelijkheid van een eigen commissie kan informeren.

Van Dam's column bood voor D66-ers dus maar liefst twee markante voorstellen, namelijk de, ten minste geopperde, mogelijkheid voor Schiphol om te verhuizen en de suggestie om de discussie over de lokatie te voeren in de vorm van een enquête onder leiding van een vaste kamercommissie. Hebben wij echter enige reactie gehoord van de zijde van D66?

Waarom was zo'n uitlating van belang geweest? Ik wil hier verder afzien van de waarde die een dergelijke inzet kan hebben voor de onderhandelingen zelf, bijvoorbeeld indachtig de pleidooien om 'het regeerakkoord niet dicht te spijkeren' rond dit onderwerp. Maar realiseert één D66-er zich nog dat in het vorig verkiezingsprogramma een passage was opgenomen over de waarde die 'strategische verkenningen' kunnen hebben voor de besluitvorming van de Tweede Kamer - precies zoals het enquête-achtig onderzoek dat nu door Van Dam wordt bepleit? De gedachte is dat de enquête een middel is dat niet alleen 'achteraf' gehanteerd zou mogen worden, wanneer de rampen reeds zijn geschied. Een breed opgezette verkenning vóóraf kan niet alleen verkeerde besluiten voorkomen, maar vooral ook het draagvlak in de maatschappij vergroten. Beide zouden, zeker in het geval van de luchthaven, niet als een overbodige luxe mogen worden beschouwd. Een tweede gedachte is dan dat een dergelijke aanpak überhaupt verwijst naar een verandering van de functie van de volksvertegenwoordiging. Naast een controlerend, is zij ook een besluitvormend orgaan. Dit laatste nu beklemtoont de vraag waar het parlement de voeding vandaan haalt, de informatie en het inzicht, op grond waarvan dergelijke besluiten worden genomen - besluiten dus waarvoor de agendering niet alleen een zaak is 'van regeringswege'. In het licht hiervan mag de enquête worden beschouwd als een mogelijkheid tot strategische voorverkenning omtrent onderwerpen die zich vanwege specifieke maatschappelijke ontwikkelingen aandienen voor besluitvorming in de Kamer.

De idee achter dit alles is dat besluiten die achteraf helaas de verkeerde blijken te zijn, voorkomen moeten kunnen worden. Met Schiphol verkeren we al op een hellend vlak. Het is zelfs niet onmogelijk dat we inzake het gevoerde beleid de enquête straks alweer in klassieke zin nodig zullen hebben: dan niet in de strategisch verkennende, maar in controlerende en onderzoekende betekenis van het woord. Daarom, als het om de keuze van een nieuwe lokatie gaat, laten we de zaak dan eens omdraaien en de Kamer vóóraf haar werk laten doen. ♦

Christiaan de Vries